

ע"פ 3776/17 - פלוני נגד מדינת ישראל, פלונית

בבית המשפט העליון

ע"פ 3776/17 - א'

לפני: כבוד השופטת ע' ברון

המבקש: פלוני

נ ג ד

המשיבות: 1. מדינת ישראל
2. פלונית

בקשה לעיכוב ביצוע גזר דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים ב-תפ"ח 21533-11-14 (כבוד השופטים י' נועם, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם) מיום 30.3.2017

בשם המבקש: עו"ד רועי בראונר

החלטה

1. לפניי בקשה לעיכוב ביצוע עונש המאסר ורכיב הפיצוי שהושתו על המבקש במסגרת גזר דין שניתן בעקבות הרשעתו בביצוע מעשים מגונים בבתו הקטינה, ילידת 1992.

הרקע לבקשה

2. בכתב אישום מיום 10.11.2014 שהוגש לבית המשפט המחוזי בירושלים ב-תפ"ח 21533-11-14 (השופטים י' נועם, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם), מיוחסות למבקש עשרות עבירות של מעשים מגונים במשפחה לפי סעיף 351(ג)(2) בצירוף סעיפים 348(ב) ו-345(ב)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). מעובדות כתב האישום עולה כי במשך כשנתיים מקיץ 2004 ועד קיץ 2006, נהג המבקש להיכנס בשעות הלילה לחדרה של בתו (להלן: המתלוננת), בהיותה בת 12 ועד שמלאו לה 14, ולשכב לצדה במיטתה תוך שהוא נוגע באיבריה האינטימיים; שוכב על גופה ומתחכך בו; מנשק את פניה; ומלטף את ישבנה ואת איבר מינה עד שהגיע לסיפוק מיני; וכל זאת ללא הסכמתה, וחרף ניסיונותיה בשלב מסוים לנעול את חדרה ולמנוע את כניסתו. המבקש פסק ממעשיו רק לאחר פניית אשתו דאז (כיום גרושתו) לרבנים, והתערבותם.

המבקש הורשע ביום 4.1.2017 בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום לאחר ניהול הוכחות בדעת רוב של השופטים ר' פרידמן-פלדמן וי' נועם, ונגד דעתו החולקת של השופט מ' בר-עם. דעת הרוב מצאה את עדותה של המתלוננת מהימנה ואף נמצאו לה חיזוקים ותימוכין בעדויות אחרות; ומשכך נקבע כי אשמתו של המבקש במעשים המגונים שביצע במתלוננת ובניגוד לרצונה כנטען בכתב האישום, הוכחה מעבר לספק סביר. מנגד סבר שופט המיעוט כי יש לזכות את המבקש, וזאת בעיקר משום סתירות שמצא בעדותה של המתלוננת.

ביום 30.3.2017 גזר בית המשפט את דינו של המבקש. בית המשפט עמד על חומרת המעשים ועל הנזק הרב שגרם המבקש למתלוננת. בתוך כך נתן בית המשפט את דעתו לתסקיר נפגעת העבירה בעניינה של המתלוננת, שבגדרו צוינה הזדקקותה לשיקום והומלץ להטיל על המבקש פיצוי כספי משמעותי לטובתה. בית המשפט העמיד את מתחם העונש ההולם על תקופה שבין שלוש שנים וחצי לבין שש שנות מאסר בפועל; והעמיד את העונש במסגרתו על ארבע שנים וחצי. זאת, תוך התייחסות לכך שהמבקש כפר במיוחס לו, לא הביע חרטה ולא נטל אחריות למעשיו; וכן לא חפץ בפנייה לשירות המבחן וממילא לא פנה לקבלת הליך טיפולי כלשהו. מנגד, כשיקולים לקולה, התייחס בית המשפט להיעדר הרשעות קודמות למבקש, לתרומה שתרום לחברה כפי שהעידו עדי אופי לטובתו, ולחלוף הזמן מאז ביצוע העבירות. נוסף על כך, הושתו עליו 12 חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור כל עבירת מין, וכן נקבע פיצוי למתלוננת, שהיא נפגעת העבירות, בסך 100,000 ש"ח.

3. ביום 7.5.2017 הגיש המבקש ערעור על הרשעתו, כאשר הוא סומך את ידיו על עמדת המיעוט בבית המשפט המחוזי, וטוען כי לא הורם הנטל להרשעתו מעבר לספק סביר. הבקשה שלפניי, שהוגשה למחרת, מכוונת הן כלפי רכיב המאסר בפועל והן כלפי רכיב הפיצוי שהושתו עליו במסגרת גזר הדין. לטענת המבקש, יש לעכב את ביצוע העונש משום שבשנתיים וחצי שחלפו ממועד הגשת כתב האישום ועד למתן גזר הדין בעניינו היה משוחרר ללא תנאים מגבילים למעט איסור יציאה מהארץ, ומשום שלא הייתה כל טענה כי ביצע עבירות נוספות או שהטריד את המתלוננת בתקופה זו; מאחר שהוא נעדר עבר פלילי; ומשום שהערעור מופנה כלפי הכרעת הדין. המשיבה הודיעה ביום 9.5.2017 כי היא מסכימה לעיכוב ביצוע עונש המאסר. זאת, משום הזמן שחלף מביצוע העבירות; היעדר עבר פלילי לחובת המבקש; וקיומה של עמדת מיעוט מזכה בבית המשפט המחוזי. ואולם, בד בבד ציינה המשיבה כי היא מתנגדת לעיכוב תשלום הפיצויים, וזאת מאחר שסיכויי הערעור אינם גבוהים חרף קיומה של עמדת מיעוט, שעה שעסקינן בקביעות מהימנות שבהן לא נוטה ערכאת הערעור להתערב; ומשום שהמבקש לא העלה בבקשתו כל טענה שעניינה מאזן הנוחות בתשלום הפיצוי, וממילא לא הוכיח כי תשלום הפיצוי יסב לו נזק בלתי הפיך.

דין והכרעה

4. לנוכח הסכמת המשיבה, והעובדה שבמשך שנתיים וחצי שבמהלכן התנהל המשפט היה המבקש משוחרר ללא תנאים ולא נטענה כל טענה כלפיו בנדון, ביצוע המאסר מעוכב בזאת עד למתן החלטה אחרת; והדיון שנקבע ליום 11.5.2017 מבוטל, משעה שהמחלוקת בין הצדדים נותרה אך בשאלת הפיצויים.

5. בהתאם לסעיף 77 לחוק העונשין, ניתן לחייב אדם שהורשע בפלילים בתשלום פיצויים לנפגע העבירה, בשל הנזק או הסבל שנגרמו לו. אחת התכליות של הוראה זו היא לאפשר פיצוי מהיר ויעיל לנפגע באמצעות ההליך הפלילי וכך "לחסוך מן הנפגע כי יכתת רגליו לבית-המשפט האזרחי" (רע"פ 2976/01 אסף נ' מדינת ישראל, פ"ד נו(3) 418, פסקאות 10 ו-19 לפסק דינו של השופט (כתוארו אז) מ' חשין (2002)). תכלית זו משפיעה על אופי הדיון בבקשה לעיכוב ביצוע תשלום פיצויים. לפיכך הגשת ערעור, כשלעצמה, אינה משהה את החובה לשלם פיצויים (ע"פ 2760/14 אוחיון נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (14.5.2014); וככלל, בהיעדר נסיבות מיוחדות המצדיקות זאת, בית משפט אינו מורה על עיכוב ביצוע של חיוב כגון דא (ע"פ 7957/08 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 4 (23.9.2008)).

נוסף על כך, ועמדתי על כך ב-ע"פ 3420/15 גודה נ' מדינת ישראל, פסקה 3 (16.6.2015):

"פיצוי לפי סעיף 77 לחוק העונשין נושא מאפיינים אזרחיים מובהקים - הן מבחינת המהות, הן מבחינת סדרי הדין; וזאת חרף היותה של הוראה זו בגדרי חוק העונשין ועל אף שהחיוב הושט במסגרת גזר דין במשפט פלילי. לנוכח האמור, בבקשה לעיכוב ביצוע רכיב הפיצויים שנפסקו בגזר דין פלילי אין חובה לקיים דיון במעמד הצדדים; כאשר הדבר נכון אף במקרה כמו בענייננו שבו הערעור מכון לרכיבים נוספים שבגזר הדין (ע"פ 3190/13 זאדה נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (4.6.2013); וראו גם: ע"פ 1630/15 גיליון נ' מדינת ישראל, פסקה 2 (19.4.2015)). כך גם, בדומה לעיכוב ביצוע פסק דין כספי בהליך אזרחי, בית משפט יורה על עיכוב ביצוע רכיב פיצויים בגזר דין רק בהתקיים שני תנאים מצטברים: כי סיכויי הערעור טובים הם וכי מאזן הנוחות נוטה לטובת עיכוב הביצוע (ע"פ 397/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (26.3.2014); ע"פ 2350/15 שהאב נ' מדינת ישראל, פסקה 14 (29.4.2015)). כידוע, שני התנאים מקיימים ביניהם יחס של 'מקבילית כוחות', שלפיה ככל שסיכויי הערעור של המבקש נמוכים, על המבקש להראות כי מאזן הנוחות נוטה באופן מובהק יותר לטובתו, ולהיפך (ע"פ 4768/14 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (21.10.2014))."

בענייננו, אף מבלי להידרש לסיכויי הערעור ובלא שאביע עמדה בעניין זה, דעתי היא כי יש לדחות את הבקשה לעיכוב ביצוע רכיב הפיצוי. שיקולי מאזן הנוחות מטילים את הכף באופן מובהק לדחיית הבקשה, וזאת במיוחד לנוכח העובדה שהמבקש לא טען אחרת. כפי שצוין לעיל, הנימוקים בבקשה שלפניי התמקדו בעיכוב עונש המאסר, תוך שצוין במסגרתם הזמן הרב שהמבקש משוחרר בלא תנאים מגבילים למעט איסור יציאה מהארץ, והעובדה שערעורו מופנה כלפי הכרעת הדין. למעשה המבקש לא העלה ולו טענה אחת שיש בה כדי להצביע על הטיית מאזן הנוחות לטובתו, ומשכך לא שוכנעתי כלל ועיקר כי יש מקום לעכב את ביצוע תשלום הפיצוי למתלוננת.

6. בטרם סיום יוער, כי אין באמור כדי למנוע מן המבקש לפנות למרכז לגביית קנסות, אגרות והוצאות, שבסמכותו לפרוס או לדחות תשלום חוב ככל שימצא כי קיים צידוק לכך לאחר בחינת יכולותיו של המבקש (ע"פ 4200/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה י"ג (21.8.2013)).

סוף דבר, עונש המאסר שהושת על המבקש מעוכב עד להכרעה בערעור. לא כן תשלום הפיצוי בסך 100,000 ש"ח למתלוננת.

ניתנה היום, י"ג באייר התשע"ז (9.5.2017).

ש ו פ ט ת
